

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Žalovaná vznesla ve sporu především námitku na snížení kupní ceny o 10.000 Kč pro vadné provedení stroje, a dále tvrdila škodu 10.000 Kč, jež jí prý byla způsobena na materiálu vadnou prací stroje, jehož nemůže 100% využít a musí předměty přebušovat. Pokud jde o prvou námitku, zaujal odvolací soud právní názor, že může nárok na snížení kupní ceny přijít k platnosti až při posledních splátkách a nelze ho uplatňovati nyní, kdy jsou žalovány jednotlivé dospělé splátky. S názorem tímto souhlasí i dovolací soud. Neboť žalobkyně, dodavši stroj na splátky dle smluvených podmínek, splnila smluvní povinnost a má nárok, by i žalovaná splnila smluvené splátky, — což tato také uznávala, jak patrně z jejích dopisů ze dne 28. března 1932 a ze dne 30. března 1932, kdy žádala jen o malé poshovění, — povinnost tuto má tím spíše, když stroje ve svém závodě užívá a hospodářsky ho zužitkuje. V souzeném případě není žalováno o celkovou kupní cenu za stroj, ani o zbytek její, nýbrž jen o běžné a dospělé splátky; nárok žalované na případnou slevu není nijak ohrožen, poněvadž tu jsou ještě další splátky pozdější, jež daleko převyšují nárok z požadovaného snížení. Také obava žalované z propadnutí tohoto nároku — prekluse — je nemístná, jestliže prodávatelce stroje včasné vadnost jeho vytkla, neboť podle druhého odstavce § 933 obč. zák. zůstává jí uplatňování této námitky v takovém případě vyhrazeno.

Čís. 14016.

Mezinárodní doprava železniční.

Předepsal-li odesílatel (v Rumunsku) pro přepravu zásilky po polském území použití výhodnějšího výjimečného tarifu, jenž však v době přepravy zásilky již v Polsku neplatil, nemůže z toho, že železnice použila pro výpočet dovozného po polském území místního polského tarifu, jenž, třebaže nebyl, ale železnici se zdál pro odesílatele nejvýhodnější, uplatňovati nárok na vrácení přeplatku, nejde-li o zlý úmysl aniž o hrubou nedbalost železnice.

Ustanovení čl. XVIII a XX obchodní smlouvy československo-polské ze dne 23. dubna 1925, čís. 202 sb. z. a n. nepřichází v takovém případě v úvahu.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, Rv II 204/33.)

Podle mezinárodních nákladních listů byla v souzeném případě zásilka veprů odeslána z Rumunska přes polské území do čsl. stanice Bohumína. Odesílatel předepsal v nákladních listech pro trať na území polském použití výhodnějšího výjimečného tarifu X., který však za přepravy zásilky v Polsku již neplatil. Tím se stalo, že železnice předepsala

a vybrala dovozné za přepravu po polském území podle normálního místního tarifu, který je vyšší. Příjemce zásilky zaujímal stanovisko, že železnice byla povinna v souzeném případě použití výhodnějšího výjimečného tarifu C, který v době přepravy sporné zásilky v Polsku platil, místo tarifu X a domáhal se důsledkem toho na dráze vrácení přeplatku. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby: Důvody: Ač odesílatel v nákladním listu předepsal výjimečný tarif X, který v době přepravy již neplatil, měla polská dráha použití výjimečného tarifu C 1, platného v době přepravy. Žalobkyně dovolává se pro správnost svého stanoviska jednak mezinárodní železniční úmluvy sjednané v Bernu 23. října 1924 (čís. 140 sb. z. a n. z roku 1928), jednak obchodní smlouvy mezi Polskem a Československem (čís. 202 sb. z. a n. z roku 1926). Podle článku 9 § 3 písm. a) mezinárodní úmluvy železniční byla železnice povinna, poněvadž odesílatelovy údaje nestačily, použití tarifů pro odesílatele nejvýhodnějších. Podle ustanovení čl. XVIII a XX závěrečného protokolu obchodní smlouvy mezi Polskem a Československem zaručena byla všemu zboží prováženému republikou Polskou bez ohledu na jeho původ výhoda nejnižších tarifů pro stejné zboží domácí a každá prohibitivní doložka tarifní vylučující použití vnitřního tarifu musí býti považována za neplatnou. Osvědčením ministerstva spravedlnosti ze dne 17. září 1932 číslo 41200/32 zjistil odvolací soud, že ustanovení polského výjimečného tarifu C 1 bylo vtěleno jako vnitrostátní zákonný předpis do zákonodárství republiky Polské ve smyslu článku 9 mezinárodní úmluvy železniční s právní účinností od 1. listopadu 1929. Jestliže při tom bylo ustanoveno, že tento tarif platí jen pro zásilky podané v některé stanici polské, jest zřejmo, že polská železnice obchodní smlouvu v tarifu uvedla, ale s prohibitivní doložkou. Tuto doložku považovati jest však podle obchodní smlouvy za neplatnou. Obchodní smlouva stala se vnitrostátním předpisem. Tím, že železnice provedla obchodní smlouvu způsobem zřejmě obchodní smlouvě odporujícím, nemůže býti dotčeno právo strany, by se domáhala výpočtu tarifu podle správného tarifu. Železnice není nesprávným a smlouvě obchodní odporujícím sestavením tarifu zbavena povinnosti, by tarifu správně použila (článek 18 čís. 1 mezinárodní úmluvy železniční). Obchodní smlouva jest pro ni závaznou a nesprávné použití tarifu zavazuje ji k náhradě přeplatků. Tarifu C 1 byla železnice povinna použití vzhledem k ustanovení článku 9 § 3 e) m. ú. ž. a i proto, že podle článku 6 i) m. ú. ž. stačí pouhá žádost za použití tarifu, kteréž oba předpisy dohromady značí povinnost užítí tarifu nejvýhodnějšího. Nelze za to míti, že se musí odesílatel právě určitého tarifu dovolávati, a nemůže mu býti na škodu, že se dovolával tarifu neplatného, neboť v těchto případech chráněn jest ustanovením čl. 9 m. ú. ž. Jelikož žalovaný čl. stát ani netvrdil ani neprokazuje, že by tarif C 1 nebyl nejnižším z tarifů v úvahu přicházejících, nutno dojít k závěru, že použito mělo býti tohoto tarifu C 17.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jde o otázku, kterého tarifu v souzeném případě bylo pro výpočet dovozného použití. Jest vycházeti z nesporné skutečnosti, že odesílatel předepsal přesně tarif, jehož dráha měla použití, a že předepsal tarif neplatný. Nastal tedy případ, na který myslí čl. 7 § 1 m. ú. ž., že totiž odesílatel ručí za správnost svých údajů a prohlášení v nákladním listu, a že ho stihnou všechny důsledky toho, že jsou údaje nesprávné, nepřesné, neúplné, nebo, jsou-li napsány jinde, než na místě k tomu určeném. Nesprávné a nepřesné údaje odesílatele v nákladním listu o použití tarifu jdou tedy na jeho vrub a nemůže z toho, že železnice použila pro výpočet dovozného po území polském místního tarifu polského, který třebaže nebyl, ale železnici se zdál pro odesílatele nejvýhodnější, uplatňovati nárok na vrácení přeplatku, poněvadž podle ustanovení čl. 9 lit. e) m. ú. ž. byla železnice oprávněna, nedostačovaly-li údaje odesílatelky k úplnému určení tarifů, zvoliti tarify, které se jí zdály býti pro odesílatele nejvýhodnějšími a železnice za případnou škodu vzniklou z volby tarifu podle ustanovení čl. 9 lit. h) m. ú. ž. neručí, leč při zlém úmyslu nebo hrubé nedbalosti, což ani tvrzeno ani prokázáno nebylo. Právní názor odvolacího soudu, že železnice byla povinna použiti tarifu C 1, i když ho odesílatel v Rumunsku nepředepsal, přivodilo by situaci, jak se k tomu správně v dovolání poukazuje, že by cizinec Rumun byl ve výhodnějším postavení, než domácí polský přepravce, který, chtěl-li by použiti výhodnějšího tarifu C 1, musel by bezpodmínečně vyhověti všem ustanovením týkajícím se tohoto tarifu, a tedy musel by ho v nákladním listě předepsati, kdežto přepravce cizinec by této povinnosti neměl, což jistě nemohlo býti v intencích zákona. Bylo na rumunském odesílateli, by se při předpisu použití tarifu X přesvědčil, zda tento tarif ještě platí, a neučinil-li tak, stíhají ho podle § 1 čl. 7 m. ú. ž. všechny důsledky nesprávného a nepřesného údaje v nákladním listu. Při tomto právním názoru na věc nemůže žalobkyně ani z ustanovení čl. XVIII a XX obchodní smlouvy československo-polské z 23. dubna 1925 čís. 202 sb. z. a n. z roku 1926 pro své stanovisko nic vytěžiti, neboť i kdyby tato smlouva byla v kritické době vnitrostátním zákonným předpisem, přicházelo by použití těchto ustanovení mezinárodní úmluvy v úvahu jen, kdyby nebylo nesprávného předpisu odesílatelova, aby bylo použito tarifu již neplatného.

Čís. 14017.

Předepsáno-li ve stanovách akciové společnosti, že »odprodej akcií na někoho, kdo není akcionářem, se může státi jen s přivolením správní rady«, vztahuje se to nejen na prodej dobrovolný, nýbrž i na prodej exekuční. Lhostejno, že byly akcie na kupitele přepsány podle § 268 ex. ř.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, Rv II 968/33.)